

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 "
Pe 1 lună 2 "N-rii de Duminică pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

TRIBUNA

Anul X.

NUMĂR DE DUMINECĂ

Nr. 34.

Expozițiunea.

Sunt acum două-zeci de ani, când în coloanele «*Tribunei*» întâia oară s'a zis, că pentru toți Români soarele la București răsare, erau mulți cei ce stăteau pe gânduri — nu atât pentru că nu ar fi admis și ei adevărul acesta, ci pentru că mărturisirea le părea o prea mare îndrăznență.

Erau ce-i drept, și oameni, care stăteau încă sub stăpânirea ideii fixe, că nu au Români din țările coroanei ungare să primească formele culturale așa, cum ele au fost stabilite la București. Cei mai mulți se împăcaseră însă cu gândul, că în urma silițelor puse de guvernul ungar și de societatea maghiară spre a înăbuși viața națională română, nu le rămâne Românilor din regatul ungar decât să răspingă cu toată hotărârea cultura maghiară și să primească formele culturale stabilite la București, deși unele din ele sunt în adevăr greșite, chiar primejdioase.

Cei ce o admiteau aceasta nu toți o și mărturisiau. Asta ziceau dânsii — s'o gândesci, dar să n'o spui, căci, spuindu-o, compromiți cauză.

Au unii prin România, aveau legături cu frații de peste Carpați, a vorbi cu oare-care simpatii despre regatul român era în gândul lor o lipsă de tact politic.

Lucrurile se desfășură însă potrivit cu rostul lor firesc. Mulți dintre cei-ce erau de părerea aceasta s'au dus în cele din urmă și ei pe la București, și-au găsit acolo prieteni buni, cu care întrețin cele mai strânse legături, și s'au convins ei înșiși prin sine, că poate cineva să vorbească cu multă căldură despre regatul român și să rămâie bun cetățean al regatului ungar, poate se admire pe regele Carol I și să rămâie leal și devotat al împăratului-rege Francisc Iosif I.

N'a fost și azi toată lumea e convinsă, că nici nu este nici un gând ascuns în rostul legăturilor dintre Români din regatul ungar și cei din regatul român: e în aceste legături numai gândul mărturisit și susținut cu toată hotărârea, că în viața lor culturală Români din regatul ungar resping formele semitizate ale Maghiarilor și se razimă pe cultura mai europeană a fraților săi din România.

Aceasta e importanța expozițiunii dela București.

Sunt puncte de vedere, din care expozițiunea aceasta ar putea să fie luată drept o greșală. Privită însă din punctul de vedere al vieții naționale române, ea pune în evidență adevărul, că Bucureștii nu sunt numai capitala regatului român, ci totodată și centrul cultural al întregului popor român.

Și pentru regatul român, și pentru Români, care nu fac parte din el, e bine să se constate acest adevăr, din care nu rezultă pentru nimeni vre-un rău.

El îi va fi jignind pe Maghiarii, care țin, ca în Ungaria numai cultura națională maghiară să fie. Tocmai pentru că țin la aceasta, li-se face un bine, dacă li-se dă ocaziunea de a se convinge, că concetățenii lor Români stau singuri în lupta politică, dar în cea culturală sunt spriginiți nu numai de toți frații lor, ci și de cei ce-și dau în Europa seamă despre rostul cultural al poporului român.

Convinși odată despre aceasta, se vor împăca și ei cu gândul, că și în Ungaria Români numai ca Români pot să trăiască, vor încetă a-și mai da silița să înăbușe viața națională românească și vor ajunge în cele din urmă să înțeleagă, că legăturile dintre Români din regatul ungar și cei din regatul român, întăresc ambele regate.

Cu cât mai mulți dintre Români din regatul ungar vor merge la expozițiunea din București și cu cât mai nesfiiți își vor da pe față simțămintele, cu atât mai adevărat va eși la iveală adevărul, că sunt niște infami calumniatori cei ce, pur și simplu, la îndoielă lealitatea lor politică și niște visători vrednici de compătimire cei ce cred, că ei vor renunța vreodată la românitatea lor.

Vor fi văzând fără îndoială cei ce se vor duce la expozițiune, și lucruri, cari îi vor întrista. Aceasta se poate, căci sunt multe deosebiri în viața sufletească a Românilor, și dacă sunt multe cele bune, pe care Români din regatul ungar au să le primească dela frații lor din România, sunt și unele bune, pe care Români din regatul român au să le primească dela frații lor de peste Carpați. Cu atât mai vârtos au aceia, pe care îi iartă împrejurările, să meargă la București, de unde se vor întoarce cu inimile întinerite.

Delegațiunile. După informațiunile ziarului «*N. Wr. Tagbl.*» delegațiunile vor fi convocate în Budapesta pe ziua de 26 Octombrie. Consiliul comun de ministri, în care se va hotărî proiectele de lege, ce se vor înainta delegațiunilor, se va ține numai în 29 Septembrie.

Kossuth și Gotterhalte. La băile din Mehadia la o serbare Maghiarii se hotărîse să facă o mare demonstrație contra cântecului Gotterhalte, mai ales din motivul, că era de față și Kossuth. Când însă muzica militară a intonat primele acorduri, Kossuth s'a sculat în picioare și așa a ascultat cântecul dinastiei. Demonstrații în uimirea lor au uitat de cele făgăduite și s'au sculat și ei.

Discursul președintelui Iosif Vulcan

la deschiderea adunării generale a Societății pentru fond de teatru român, în Lipova, la 28 August n. 1906.

Domnilor și Doamnelor!

Cu bucurie vin să-mi împlinesc datoria de președinte, salutând onorabila adunare generală. Bucuria devine cu atât mai mare, că acum a doua oară ni-s'a făcut onoarea d'a fi invitați la Dv. Și ceea-ce ne inspiră o impresiune și mai prețioasă, este că hotărârea de invitare s'a votat unanim în conferința ce ați ținut.

Aceasta invitare unanimă arată învederat că toți sunteți aderenți ai steagului cultural cu care ne prezintăm.

Primiți omagiile noastre!

Entuziasmul cu care ați întâmpinat Societatea pentru fond de teatru român va fi aplaudat de toți consăngenii noștri, căci teatrul național este o înaltă instituțiune culturală și toți cei-ce sprijinesc înființarea lui îndeplinesc un fapt vrednic de stimă.

Teatrul adevărat este deodată și școală și templu. Școală unde se propune tot ce luminează mintea, ca să știm ce-i frumos și ce-i urit, spre a ne purta astfel ca să fim vrednici fii ai părinților; templu unde se arată calea spre mântuirea sufletului și a tot ce avem scump.

Marea importanță culturală a teatrului național se vede și de acolo, că toate statele se cred datorate a înființa și a susține câte unul, cu mari jertfe materiale.

România, înaintând pe calea culturii, a înființat și ea un astfel de institut. Teatrul Național din București a avut multe seri memorabile, când artiștii români au reprezentat în mijlocul entuziasmului piesele originale. Millo cu lucrările lui Alecsandri a produs o plăcere generală, atât în cele două capitale ale României, cât și în celelalte părți ale țării. Ba a trecut și granițele, a venit în părțile noastre și a farmecat tot auditorul cu figurile și cântecile românești. Mai apoi ne-a făcut plăcerea Pascaly cu altă direcțiune artistică, mai puțin populară, dar cu o limbă modernă, care a fost ascultată cu plăcere. Au mai trecut în părțile noastre și alții cari pretutindeni au fost primiți cu căldură.

Primirea aceasta arată, că Români dincoace, inteligență și țărâtime, au înclinare și dragoste pentru teatru.

Aceste sentimente s'au manifestat prin ivirea dorinței, ca în lipsa de teatru stabil, să se constituie trupe de diletanți, cari să dea în toate părțile reprezentații, cu figure din societatea noastră și cu doine românești cari umple sufletul de însuflețire.

Prima manifestație de teatru de diletanți s'a făcut, dacă știu bine, în Brașov, sub conducerea tinerului profesor George Barișiu. Apoi a urmat la Blaj, unde s'au întrunit spre acest scop teologii. Și după aceste începuturi s'a format prima societate stabilă de diletanți în Transilvania la Cluj, sub conducerea tinerului Ioan Baciuc, care și-a făcut un nume de diletant, încât a jucat și în România, iar astăzi e preot în comuna Șoimuș, unde a înființat o societate de diletanți țărâni.

Aceste reprezentații au avut mare influință asupra poporului. Invățătorii tineri au început unul câte unul să formeze cu școlarii lor coruri vocale, cari cântară întâiu prin biserici; apoi învățătorii cântece lumești, deteră concerte. Cei mai

Românii arădani la Expoziție!

Au mai trimis până acum anticipația de 10 cor. pentru participarea la excursiune:

Simion Buda, proprietar Pâncotu. Dr. Nicolae Ciacian, medic Pecica, pentru 2 persoane. George Turic, preot în Otlaca pentru 2 persoane. Ambroziu Popescu, preot în Zabălf. Domnul Zaicu din Zsombolya pentru 2 persoane. Avram Păcurariu, preot, Maria Păcurariu, Nicolae Dima, proprietar, Amalia Dima, Amalia Buda, Vasile Osvadă, Smith Feri, Nicolae Macrea, Nicolae Rimbaș, comerc., George Rain, preot, Maria Rain Hunedoara. Dimitrie Ioanovici Lipova.

Anchetă. Ministrul afacerilor interne, contele Andrassy încurând va ține ancheta la care vor fi invitate toate autoritățile administrative. Ancheta se va ocupa cu felul, de a se oprî emigrările.

Comercianții din Arad au luat hotărârea ca din 15 Septembrie să fie închise dela orele opt sara, ca în alte orașe.

Bulgaria, după cum se crede în cercurile diplomatice va deveni în timpul cel mai apropiat regat.

Sufragiul universal. Referitor la senzaționalele știri răspândite despre reforma electorală, ce n'are să dea drepturi tuturor cetățenilor, presa naționalistă a luat cuvântul cu deplină obiectivitate. Acum vine ziarul clerical »Alkotmány« și face următoarele reflexiuni:

»Că proiectul de lege a lui Andrassy nu va lăsa țara în mâna elementelor distructive. Acesta nu numai nu va fi dăunător pentru sufragiul universal, n'ar fi numai mântuire de seducere a națiunii, ci direct o astfel de pretenție, ce pretindem dela guvern«.

râzând pe sub mustețe și fiindu-i șod de truda zădarnică a dracului, odată, ne mai putându-se stăpâni, rase cu hohot. Dracu se deșteptă din visurile ce îl năvăleau... Dumnezeu îl întrebă că: că ce hărăbăgie-i aceea? Dracu zise, că-i rac, dar că nu-l poate face să umble, nici pe uscat, nici în apă. Dumnezeu îi spuse, că nici n'o umblă, până sfinția sa nu i-o da putere. Dracu rugă pe Dumnezeu ca să-i ajute racului. Dumnezeu zise, că dacă l-ar fi făcut sfinția Sa i-ar ajuta; dar și așa îi ajută dacă i-l dă Sfinției Sale. Nu avu încătrău ci, ca totuși să se bucure cât de puțin de făptura mânilor sale, îl dete lui Dumnezeu, care făcu ca racu să miște. Dracu, părându-i rău că la dat lui Dumnezeu, sări și apucă lanțu în mână, să tragă racu la sine, dar de odată lanțu se rupă, iar racul bătând din coadă, apucă napoi cătră Dumnezeu; dracu o tuli după rac și-i încleștă unghiile în spate să-l tragă la sine; dar înzădar: ce-i dat odată, dat rămâne...

De atunci, până în ziua de azi, racului i-se cunosc pe spate și urmele lanțului și a unghiilor dracului; iar racu, ca să nu mai apuce în mână dracului se duce tot napoi, ca să ajungă în mâinile lui Dumnezeu... Partea dinaintea racului, dela urmele unghiilor dracului în sus, cătră cap nici nu-i bună de mâncat, că-i amară; ear partea din jos îi bună, cu-i îi bună și cu-i îi place.

Deputatul Vasile Goldiș între alegători. Vasile Goldiș, deputatul dietal al cercului Radna, Duminecă în 2 Sept. n. la orele 10 a. m. își va ține darea de samă înaintea alegătorilor săi din opidul Soborșin, iar în aceeași zi după amiază la orele 3^{1/2} va vorbi alegătorilor din comuna Troaș.

Adunarea generală a fondului de teatru în Lipova.

— Dela trimisul nostru special. —

Lipova, 29 August.

Ziua II.

Ședința a doua s'a deschis prin prezidentul Iosif Vulcan, la ora 10. Este de față și azi public destul de numeros, în deosebi dame.

Notarul Vasile Goldiș, citește procesul verbal al ședinței de ieri, care se verifică.

Urmează rapoartele comisiunilor.

Comisiunea financiară, prin referentul ei dl dr. Alexandru Marta, raportează că a aflat socotelile în deplină ordine și propune să se dea absolutoriu comitetului.

Comisiunea pentru înscrierea de membrii, prin raportorul ei dl dr. Vasile Avramescu; citește lista membrilor noi, înscriși fondatori, pe viață și ajutători, dând un rezultat bănesc de 2700 coroane.

Membrii pe viață s'au înscris trei: »Lipovana« institut de credit în Lipova, »Murășanul« institut de credit, Maria-Radna și dr. Traian Puticiu. Adunarea îi aclamă cu însuflețire, atât pe dâșii cât și pe ceilalți pe viață și ajutători.

Urmează raportul comisiunii pentru examinarea raportului general.

Referentul comisiunii dl dr. Aurel Cosma, face un lung și frumos expozeu despre întreaga activitate a comitetului.

Timpul fiind înaintat la propunerea mai multora se suspendă ședința și se anunță o a treia ședință pe după amiază la ora 4.

Invățătorii la Pecica.

Invățătorii rom. gr. or. din dieceza Aradului protopopiatele I—VII din stânga Murășului, și-au ținut a XXVI adunare generală a »Reuniunii« lor în frunțașă comună Pecica Română, în zilele de 29 și 30 August n.

Marți în ziua de sfta Măria-mare, cu trenul de 5 oare au sosit partea cea mai mare a invățătorilor în frunte cu comitetul. Primirea a fost din cele mai mărețe: muzica cântă »Deșteaptă-te Române«, mulțimea poporului aclamă puternic »Să trăiască!« treascurile bubuiau ca tunurile la Plevna, 30—40 călăreți în costume naționale săltau pe caii lor zburdalnici...

În numele poporului a bineventat corpul învățătoresc părintele dr. Demetriu Barbu, căruia a răspuns v.-președintele Iosif Moldovan, inv. dir. în Arad.

Muzica, salvele au reînceput, șirul căruțelor în frunte cu veselii călăreți urmați de mii locuitori, arătau un conduct triumfător.

Așa știe Pecica primii pe invățătorii neamului. Onoare bravilor Pecicani!

Seara a fost convenire de cunoștință, iar Mercuri dimineața s'a serbat sfta liturgie cu chemarea Duhului sft și s'a deschis adunarea în sfta biserică.

După împlinirea formalităților îndatinate, s'a constatat prezența membrilor, după care s'au ascultat dizertațiunile »Ioan Amos Comenius« de Nicolae Cristea și »Alcoholismul« de George Petrescu. Amândouă au fost lucrări foarte interesante, și bravii noștri tineri au fost respălățiți cu urale și aplauze binemeritate.

După terminarea primei ședințe s'a ținut prânzul — banchet, la care au luat parte peste 2 sute persoane. Șirul toastelor l'a deschis I. Moldovan în sănătatea M. Sale Regelui.

Afară de toasturile oficioase la dorință generală au mai vorbit profesorii S. Secula și I. Costa. Iar inv. N. Ștefu (Cucu) fiind viu aplaudat, a rostit un vers ocazional care a produs plăcere generală.

După prânz s'au continuat, ședința II, iar seara a fost concert și petrecere de dans.

Concertul a fost instruit și condus de tinărul inv. Ștefan Ștefu, și a mulțumit publicul numărul pe deplin. La concert a luat parte și tinărul student Cornel Olar, care a acompaniat cu țim-bala. La dorință generală a trebuit să cânte mai multe pieze, între cari a făcut mare efect cu »Deșteaptă-te Române«.

Petrecerea a urmat, cu mare însuflețire până în zorile zilei.

Venitul material încă a fost mulțumitor.

Joi s'a continuat ședința III și după restaurarea biuroului, în care s'a ales: președinte Iosif Moldovan, v.-preș. Protasiu Givulescu, secretar Dim. Popovici, casier Iuliu Groșorean, bibliotecar Dim. Illiș — și a comitetului pe un nou period de trei ani 1906—1909. De-care s'a dus la ale sale cu dulci suverani dela frații Pecicani. Adunarea viitoare va fi în Arad.

Situația în Rusia.

— 30 August.

Întâmplările din urmă sunt foarte îngrozitoare. Asupra Țarului s'a făcut atentat cu bombă, ce însă n'a reușit.

Din acel moment țarul e în o agitație continuă. Convoacă consiliu de ministri, dar nu află modul potrivit, nu știe, ce hotărâri să ia pentru înăbușirea revoluției.

Țarul și-a pierdut ori-ce nădejde de a putea îndreptă spre bine stările din imperiul său. Numai sfetnicilor lui are de-a mulțumi că n'a abzis încă de tron. Va eda un manifest către toți guvernorii și autoritățile îndemnându-i să lupte cu înverșunare pentru guvern, și să nu se lase intimidați de atentatele revoluționarilor.

Ministrul Stolypin cu privilegiul unui interviu a făcut mărturisirea, că în provincii e pace și liniște. Contra acestora ziarului »Zeit« din Viena i-se comunică, că dintre cele 87 de provincii din Rusia, 82 sunt în stare de asediu.

În Moscva au fost deținuți căpeteniile partidului socialist revoluționar.

Din Varșovia au sosit în Riga zilele trecute 40 de anarhiști. Trenurile sunt puse sub pază mare. Ieri au fost deținuți cinci călători, deși nu se poate adevări contra contra lor nici un act de bănuială măcar.

În oraș s'a descoperit un nou magazin de bombe. Cu prilejul perchizițiilor domiciliare s'au găsit 38 de bombe de forme diferite.

Din toate temnițele se întâmplă desertări cu duiumui.

În Varșovia poliția au voit să pună mâna pe doi muncitori despre cari bănuia, că au făcut atentat contra lui Stolypin. Muncitorii au scăpat suindu-se pe un omnibus, mergea ce cu atâta repreziune, încât jandarmii nu l-au putut ajunge. Ei atunci au împușcat asupra omnibusului rânind mai mulți călători.

ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnisorul curții regale,
atelier de instrumente medicale-chirurgicale **UJVIDEK.**

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistire, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

Darea de samă a șefului clubului naționalist

Dr. Teodor Mihali,

ținută în Ileanda-mare Duminică în 13/26 August.

În 26 l. c. dl dr. T. Mihali în fața alegătorilor săi din Ileanda-Mare și-a ținut darea de samă despre activitatea, ce-a dezvoltat-o în sesiunea trecută în dieta ungară.

Când dl dr. T. Mihali, atașat de colegul său dl dr. Alex. Vaida se apropiă în trăsură cu 4 cai la orele 10 și jum. de Ileanda-Mare fù întâmpinat de un șir nesfârșit de trăsuri, în cari veniseră mulțime de alegători întru întâmpinarea iubitului lor deputat. La intrarea în comună sub o poartă triumfală frumos decorată, dl dr. V. Pocol cand. de adv. salută în numele alegătorilor în cuvinte alese pe deputatul dr. T. Mihali, iar acesta mulțumii în scurte cuvinte. Fetițe îmbrăcate în haine albe de sărbătoare îi preadă cununi și buchete de flori, iar fetița Viorica Vaida, fiica faurului Ioan Vaida — unul dintre cei mai aprigi și devotați membrii ai partidului național din aceste părți — rosti o poezie ocazională. De aci până la casa fruntașului țaran Vasiligă Bude, intrarea d-ruului Mihali în Ileanda-mare a fost un adevărat parcurs triumfal.

În fața miilor de alegători își rosti cuvântul de dare de seamă, care a ținut mai bine de o oră și jum.

După dr. Mihali a vorbit dr. A. Vaida-Voevod, fanatizând poporul. A urmat apoi înscrierea membrilor în partid. După aceea a avut loc un prânz comun în casa ospitalieră a faurului Ioan Vaida.

Dr. T. Mihali și-a început apoi turneul prin comunele din cerc, mergând mai întâi în comuna Sasa.

Și de prezent aleargă din comună în comună. Asupra turneului detalii în alt raport.

Iată vorbirea:

Fraților Alegători! Sentimentul de iubire și de datorință față de neam, lege și patrie a fost totdeauna conducătorul neamului românesc în luptele sale politice. De acest sentiment a fost călăuzit poporul nostru și atunci când a intrat cu ocazia alegerilor trecute în lupta electorală. Și tot acest sentiment i-a încălzit și pe frații noștri Slovaci și Sârbi. Bunul D-zeu și voința poporului ne-a ajutat, încât în locul celor 10 membrii din cari era compus partidul naționalităților, s'a urcat, încât astăzi neamurile nemaghiare din patrie sunt reprezentate prin 25 de deputați. — Mic este numărul acesta față de numărul cercurilor electorale în cari naționalitățile nemaghiare sunt în majoritate. Luând însă în conziderare legea noastră electorală nedreaptă, pentru început putem fi mulțumiți și cu acest modest rezultat. — Datorința mea de deputat al D-Voastră este să vă dau samă despre activitatea parlamentară al partidului naționalităților, iar D-Voastră sunteți chemați să judecați dacă partidul nostru a corăspuns așteptărilor D-Voastră ori nu. — Prima noastră preocupare a fost reconstituirea partidului compus din 14 Români, 7 Slovaci și 4 Sârbi. Și cu toate, că pe noi deputații popoarelor nemaghiare partidele coalitate nu ne-au recunoscut de partid, noi am priceput prin activitatea noastră să ne impunem ca partid politic bine încheat și ca factor în viața parlamentară. — În butul împrejurării, că toate faptele și vorbirile membrilor partidului nostru au fost cele mai vii dovezi ale solidarității frățești ce a domnit în sinul partidului nostru, totuși s'au găsit oameni între contrarii noștri politici, cari nu s'au sfiit a prezenta lumii ca fapt împlinit aceea ce este numai o dorință a celor oameni cari au scornit vestea, că noi deputații Români avem de gând să ne dezbinăm de către frații noștri Slovaci și Sârbi, pentru a întemeia un partid parlamentar separat, românesc, nimicind astfel partidul deputaților naționaliști.

Țin fraților să desmințesc și cu aceasta ocaziune acest zvon lipsit de ori-și-ce temeii. Solidaritatea deputaților naționaliști nu este întemeiată pe simpatii personale ori pe comunitatea intereselor particulare ale unor indivizi. Nu. Temeliile ei sunt cu mult mai puternice, căci ele sunt chiar interesele vitale ale popoarelor nemaghiare asuprite din aceasta patrie. Iar cât timp aceste interese sunt identice, existența partidului nostru și susținerea lui va fi pentru fiecare dintre noi, deputații români, sârbi și slovaci nu numai o necesitate dictată de rezonul politic, dar chiar și o datorință sfântă națională față de alegătorii noștri, față de națiunile ai căror reprezentanți suntem.

Fraților! Înainte de a trece la darea de samă amănunțită asupra activității noastre parlamentare, Vă comunic că în cele 41 ședințe ținute între 21 Mai și 30 Iulie a. c. au luat parte din cei 25 de membri a clubului nostru 22 de inși luând cuvântul de 80 de ori și făcând 12 propuneri și 9 interpelații.

Primul obiect de dezbateră pus la ordinea zilei a dietei a fost cererea de indemnitate a guvernului, adică cererea de a i-se da guvernului impunită din partea dietei ca să poată cheltui din visteria statului până în 1 August și dacă bugetul adecă preliminarul de spese încuviințat din partea dietei nu-i este dat. De această impunită guvernul avea trebuință pentru a putea scăpa de starea de ex-lex, în care se găsea până atunci cheltuiind din banii țării fără ca sumele cheltuite să fie fost mai înainte, după cum cere legea, încuviințate de parlament.

La discuția indemnității a luat parte partidul nostru prin numărăși oratori, de sine se înțelege că noi ne-am văzut siliți a denega votarea indemnității din cauza neîncrederei noastre prea întemeiate ce o aveam față de guvern. Oratorii noștri au motivat din multe puncte de vedere această neîncredere scoțând mai cu seamă la iveală ne mai pomenitele abusuri, brutalizări, fărădelegi, atrocități și omoruri comise cu ocazia alegerilor conduse de actualul guvern.

Urmând la dezbateră adresa adecă răspunsul cel dă parlamentul rescriptului împăratesc prin care se deschide sfatul țării, partidul nostru a prezentat un proiect de adresă separat.

Cu prezentarea acestuia a fost încredințat din partea noastră colegul sârb Dr. Mihail Polit. Venerabilul bătrân deși om trecut de 73 de ani supunându-se hotărârei partidului a comentat într'o vorbire de 2 ore cu tot atâta dibăcie cu câtă știință și pricepere îndreptățirea postulatelor depuse în proiectul nostru de adresă. În proiectul nostru de adresă se exprimă dorința ca toate neamurile din patrie cu puteri întrunite să lucrăm pentru întărirea tronului și a patriei. Pentru ajungerea acestui scop noi relevăm ca prima condiție rezolvarea chestiunii naționalităților în senzul ca să se fină cont de caracterul poliglot al statului nostru punându-se capăt nisuințelor îndreptate întru realizarea utopiei maghiarizării. Pretindeam sufragiul universal direct secret după comune fără nici o restricțiune cât și arondarea dreaptă a cercurilor electorale; garantarea prin legi pozitive al dreptului de întrunire și a libertății presei, reducerea serviciului militar la 2 ani, introducerea dărilor progresive. Mai departe ceream introducerea mai multor reforme economice, ușurarea sorții clasei muncitorilor, considerarea intereselor noastre culturale, cât și încercarea persecutării în contra autonomiei bisericeii naționale sârbești și pentru biserica gr.-cat. românească acordarea autonomiei.

Cât de îndreptățite erau postulatele cuprinse

în proiectul nostru de adresă, dovedește mai lămurit împrejurarea, că oratorii guvernamentali nu au fost în stare de a spune nimic meritoric în contra conținutului acestuia, ba din contră ei au supus unei critice aspre proiectul lor propriu de adresă. Mai mulți inși dintre ei au constatat chiar, că nu votează din convingere pentru proiectul majorității, ci numai din considerații de tactică și de disciplină de partid. — Intre împrejurările date chiar și acest modest rezultat a servit partidului nostru ca izvor de satisfacție.

A urmat apoi discuția asupra bugetului. La această dezbateră a luat parte partidul nostru cu 25 vorbiri. Bugetul fiecărui resort a fost supus din partea oratorilor noștri celor mai drepte critice. Multe, răni de care suferă viața politică a statului nostru le-am arătat numind totodată și mijloacele cu ajutorul cărora s'ar putea vindeca. Votarea bugetului am denegat-o. Cauza a fost neîncrederea noastră față de guvern și faptul că proiectul de buget nu ținea seamă de adevăratele interese ale populației.

Prin oratorii noștri am înaintat propuneri, cari dacă ar fi fost primite din partea majorității, de sigur ar fi contribuit mult la delăturarea unor rele, mari cari bătuesc poporul din patria noastră. Prin un orator al nostru s'a făcut propunerea ca dările restante în urma ex-lex-ului întru cât ele nu întrec suma de 200 coroane să fie plătite în decurs de 3 ani în rate de câte jumătate de an fără de a se socoti percente de întâziere.

Prin alt orator am propus ca ministrul de honvezi să fie însărcinat cu elaborarea unui proiect de lege, prin care serviciul militar să fie redus dela 3 la 2 ani.

Tot prin oratori de ai partidului nostru s'au mai făcut și alte propuneri dintre cari țin să vi-le comunic următoarele:

1. Parlamentul să esmită o comisiune permanentă pentru rezolvarea plângerilor naționalităților.

2. Statificarea serviciului igienei publice stituirea unui ministeriu independent al publice, tratament medical, leacuri și tra de spital gratuit.

3. În zile de Duminică și de sărbătoare vânzarea beuturilor alcoolice în cantitate mai mică de un hectolitr să fie oprită.

4. Să se pregătească fără amânare un proiect de lege în înțelesul căruia cu luare în considerare a referințelor locale să fie vândute din moșiile statului și din moșiile comunale pe lângă prețuri echitabile părțile de 1—50 jughere locuitorilor din comunele în ale căror hotară zac acele moșii.

5. Să capete poporul din comunele învecinate cu moșiile și cu pădurile statului dela stat pășune în arândă pe lângă eschiderea ori-cărei întemedieri astfel încât încetând sistemul de subarendare proprietarii mici să capete de-a dreptul dela stat arândă.

6. Ministrul de agricultură în înțelegere cu ministrul de interne să ordoneze, ca oficile administrative să le dea chiar pe prețul cumpărării material de încărcat pușca și puști de vânat în împrumut pe lângă un preț mic tuturor acelor mici proprietari, ale căror moșie nu cade mai departe de un kilometru de moșii pe cari să prășește fiară, aceasta cu scopul ca să-și poată apăra recolta în contra pagubelor ce le fac fiarele.

7. Guvernul să fie îndrumat a sistă refacțiile, care de prezent sunt în putere referitor la transportul de persoane și de mărfuri.

9. Guvernul este îndrumat, ca din considerație de trebuințele economiei statului, să modifice renunțările în acel înțeles, ca atât pentru transportul de persoane, cât și pentru transportul de mărfuri să fie rădicată tarifa cu 30%.

9. Guvernul este îndrumat ca să dispună de veniți sub nici un fel de pretext să nu poată câmătă mai mare de 8%.

10. Considerând, că pe deputați îi așteaptă la muncă, lucru mult mai greu și de mare importanță, înțele parlamentului să nu țină până în 10 Oct. și numai până în 10 Sept.

Toate propunerile venite din partea partidului nostru chiar și de aceea, care fac parte din programul coaliției ca d. e. propunerea referitoare la serviciul de 2 ani au fost refuzate din partea majorității numai propunerea referitoare la conștințarea băncilor de a nu lua mai mult de 8% a fost primită deși nu cu unanimitatea voturilor dar măcar cu majoritate cu toate că ministrul de comerț s'a pronunțat în contra acestei propuneri.

După terminarea bugetului a urmat desbaterea apropriațiunii adecă a legii prin care se împuternicește guvernul ca să poată spesa bugetul statorit.

Luând cuvântul în numele partidului nostru dr. Iuliu Maniu — tot d-sa deschisese la timpul campania noastră parlamentară prin răspunsul dat în vorbă de program a ministrului-prezident, și în mod maestru toate gravaminele și postulatele noastre îndreptățite.

Fraților Alegători! V'am înșirat într'un resumat scurt activitatea parlamentară a partidului naționalităților. Să vă înșir amănunte nici timpul nici împrejurările nu'm permit, dar ar fi și de prisos pentru că cunosc zelul și dragostea cu care a petrecut fiește care din Dvoastră toate faptele și toate vorbirile deputaților naționaliști din parlament. Poate că unul ori altul dintre Dvoastră așteaptă ca să mă pronunț cu privire la chestiile de natură de drept public cari în anii din urmă zguduit atât de mult viața politică din țara noastră. Părerea mea este, că nu ar avea nici un înțeles nici nu ar fi oportun ca noi deputații neamurilor nemaghiare să ne ocupăm în parlamentul prezent cu chestie din public mai mult din cum vor pretinde inevitabil împrejurările. Pentru că guvernul actual a fost denumit și actualul parlament convocat de M. Sa determinându-i-se ca țintă supremă a activității sale crearea unei legi electorale europenești în locul actualei legi electoraliastice. Cu drept cuvânt vede Coroana deslegarea stărilor critice, în cari se găsește monarhia noastră și în deosebi patria noastră Ungaria în relațiile nesănătoase create prin legea electorală feudală în vigoare. Cu drept cuvânt așteaptă Coroana și poate aștepta fie care patriot, că reforma electorală va fi instrumentul consolidării interne a monarhiei noastre, a existenței este o necesitate europenească.

... pentru ca să poată răsări din reforma electorală renașterea monarhiei și patriei noastre, este de lipsă ca legea electorală ce se va crea să nu fie falsificată, ci să fie un adevărat sufragiu universal direct și secret după comune, este de lipsă ca să se facă o dreaptă împărțire a cercurilor electorale cât și o lege clară și cinstită cu privire la procedura electorală. Cu un cuvânt legea electorală viitoare trebuie să fie temelie democratizării vieții noastre publice pe toată linia și înfrângerea hegemoniei, oligarhiei feudale ce a adus popoarele patriei noastre la sapă de lemn, a sancționat sistemul fărâdelegilor, a periclitat constituția patriei noastre, și însași existența monarhiei. Pentru aceea noi deputații nemaghiari cetățeni credincioși ai patriei, fiind devotați binelui obștesc al neamurilor noastre plini de jale față de soarta proletariatului desmoștenit și credincioși tradițiilor

noastre din bătrâni, supuși loiali ai dinastiei ne vom ține de supremă datorință ca să luptăm din toate puterile noastre, cu toate mijloacele legale ce ne stau la dispoziție pentru crearea unei legi electorale adevărat democratice. Și ori care partid ori grupare politică, care profesară aceleași principii democratice ca și partidul nostru, va fi salutat de noi cu dragă inimă ca aliat politic și tovarăș de luptă.

Democratizarea constituției Ungariei este o trebuință de stat care nu mai suferă amânare. Căci Ungaria ori își va democratiza constituția și întreaga sa viață constituțională, ori dacă nu și va periclită însăși constituția și va face cu neputință ori ce progres constituțional al vieții sale publice.

Fraților Alegători! Una dintre calumniile cele mai perverse cu care este atăcat poporul românesc din partea dușmănească este acuza iredentismului. Este prea firesc, că suntem fericiți și mândri, când vedem în vecinătatea noastră înflorind și progresând liberul regat al României. Este prea firesc, că ne bucurăm din toată inima de toate succesele fraților noștri de dincolo de munți. Unitatea culturală a întreg neamului românesc, produsul firesc a evoluției paralele culturale născut din cultivarea a celeiași limbi, acelorași datini și aceiași credință, care precum în trecut astfel nici în viitor nu va putea fi zădărnicită prin minuscule machinațiuni polițienești, aceasta unitate culturală nu a produs nici când în sânul neamului nostru, niciodată tendințe iredentiste și nu se găsește nici un singur caz, când vre-un fiu al neamului nostru ar fi comis vre-o faptă incompatibilă cu corectitatea unui cetățean patriotic ori cu sentimentele de înalt devotament față de dinastia Habsburgică.

Fraților Alegători! Precum noi conducătorii avem datorința față de D-Voastră și ne dăm silința să corăspundem acestor datorinți din toate puterile după cea mai bună știință și conștiință a noastră, astfel fiecare dintre D-Voastră are sfânta datorință de a conlucra la organizarea și întărirea partidului nostru național, de a vă alipi de acest partid care este însași expresiunea vitalității neamului Românesc și de a-l sprijini atât prin mijloace morale cât și prin ajutor material. Nu e permis în viitor să se lese sedus nici un singur alegător român conștiu de sine prin vorbe viclene din orice parte ar veni ele. Nu e permis nici un alegător român, care-și cinstește legea, limba și neamul, care-și iubește moșia și vrednicia de om și de Român să se mai lase ademenit cu bani spurcați de ai lui Juda și prin beutură otrăvitoare. Tot natul român trebuie să știe de acum înainte, că lupta politică ce-o duce partidul nostru este câștigarea celor mai sfinte drepturi omenești, naționale și cetățenești. Să respectăm cu toții legile, dar să pretindem în același timp, ca ele să fie respectate și atunci când este vorba de drepturile noastre, să fie respectate pe toate tărîmurile vieții publice, vieții private și vieții de stat, să fie respectate drepturile autonome în biserică, în școală, în comună la comitat. Intrunindu-ne cu toții forțele să muncim intensiv pentru progresul nostru politic-economic și cultural ducând o viață trezvie și ținând neclintii la cinstea și omenia noastră personală și la caracterul neprihănit de vrednici Români și vrednici cetățeni! Să dăm țării ce este a țării și împăratului ce este a împăratului!

Să nutrim credința tare în sufletele noastre, că toate suferințele îndurate de neamul nostru în trecut în lupta sa pentru rege, limbă și moșie vor fi răsplătite îmbelșugat cu ajutorul lui D-zeu și că dacă vom avea conștiința puternică a vredniciei noastre proprii și voință tare de a nu lăncezi în luptă cât timp nu vom vedea realizate și pentru neamul nostru principiile înalte ale libertății, egalității și frățietății!

NOUTĂȚI.

ARAD, 31 August 1906.

— **Știri personale.** P. S. Sa Episcopul diecezan a plecat Joi la Sibiu, unde va lua parte la ședințele fundațiunii Gozsd. P. C. Sa Archimandritul Augustin Hamsăa va pleca Duminecă.

— P. C. Sa protosincelul Roman R. Ciorogar, director seminarial s'a rentors dela băile din Karlsbad.

— **Asentările în comitatul Aradului.** În comitatul nostru se vor ține asentări pentru anul 1906 în zilele dela 10 Octomvre—13 Noemvre în modul următor:

Cercul Chișineului: Octomvre 10, 11, 12 și 13.

Cercul Aletei: Octomvre 15, 16 și 17.

Cercul Halmagiului: Octomvre 19 și 20.

Cercul Boroșbeșului: Octomvre 22, 23, 24 și 25.

Cercul Boroșineului: Octomvre 27, 29, 30 și 31.

Cercul Târnovei: Noemvre 2 și 3.

Cercul Șiriei: Noemvre 5, 6, 7 și 8.

Cercul Radnei: Noemvre 10, 12 și 13.

Cercul Pecichei: Noemvre 15, 16, 17 și 19.

Cercul Aradului: Noemvre 9, 10, 12 și 13.

— **La consulatul român nu se vorbește românește?** Sub acest titlu ziarul «W. B.» scrie următoarele: De două zile îi dă unei Românce comisariatul de poliție din Rudolfsheim adăpost. De petrecerea ei în Viena își va aduce sigur totdeauna aminte. Femeia Sanfira Carași a venit înainte de trei zile din București la Viena spre aș căuta bărbatul. El a fost până la moartea principelui Sturdza la acesta ca îngrijitor de grajduri și plecă apoi spre Viena. Înainte de câteva zile a primit femeia Carași o scrisoare dela bărbatul ei, prin care îi împărtășește, că și-a aflat un post bun de îngrijitor de grajduri în Viena și că locuște, cum a scris, pe «Mare-ifis-strassè 242», adecă pe Mariahilfer-strassè. Femeia călători deci spre Viena și din Budapesta îi anunță bărbatului sub adresa de mai sus sosirea ei, dar la gară încă n'o întimpină nime. Femeia, care nu pricepea nici o vorbă nemțește, natural n'a putut afla adresa, căci un număr «242» pe Mariahilferstassè nici decum nu există. După multă trudă află ea unde e consulatul român. Acolo ia zis neputincioasei și sârmanei femei, ca ea să vie de altă dată la orele 10 de nou și-o trimise simplu afară după ce îi dădu ordin pentru ziua următoare.

Noaptea rătăci femeia Carași umblând încoace și încolo, până ce fu în urma prinsă în Meidling fără de adăpost și dusă la comisariatul Rudolfsheim. Aici spre fericire un comisar știa românește și află istoria suferințelor și pățania femeii. Cu un bilet, prin care erau rugați pașanii de ai arăta femeii drumul, o trimise el eri dimineață la consulat I. Grillparzestrassè 5. Abia cătră orele 1/2 11 ajunse femeia acolo.

Un ampoliat, care nu știe nimic românește, o trimise pe sârmana femeie iarăși afară. Același noroc a avnt femeia și după ameză. Deci de nou veni ea eri la comisariatul din Rudolfsheim, unde ia dat earăși loc de rămas peste noapte. Dacă nici azi nu se va îngriji consulatul român de femeia româncă, atunci va fi ea trimisă în patrie pe calea de binefaceri. Că la consulatul român, abstrăgând dela aceea că pe beata femeie, străină, o trimis în toate părțile, se află ampol-

INSTRUMENTE NECESARE LA ORICE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corăspunzătoare tuturor cerintelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit desore noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

- 4. Raportul bibliotecarului.
 - 5. Exmiterea unei comisii pentru cenzurarea rapoartelor.
 - 6. Exmiterea unei comisii pentru înscrierea notor.
 - 7. Citirea eventualelor dizertațiuni, cari sunt să se prezintă cu 3 zile înainte, directorului despartământului.
 - 8. Referada comisiunilor.
 - 9. Satorirea bugetului.
 - 10. Eventuale propuneri. Hotărîre în chestia prelegerilor populare.
 - 11. Inchiderea adunării.
- Din ședința comitetului ținută la 25 August st. n. 1906.
- Dr. Gavril Suciu, Dr. Victor Bontescu,
președinte. notar.

Atragem atențiunea on. public asupra faptului, că ziua adunării am fixat-o pe 9 Sept. fiind zi de Duminică, iar locul ținerii în Hațeg, — fiindcă vom să-i dăm prilej publicului din împrejurime, să poată gustă adevărata artă a dlui Zaharie Bârșan și a d-șoarei Brașoveanu, cari au avut amabilitatea, să dea ascultare chemării noastre, venind pentru numita zi la Hațeg, să ne delecteze cu prefrumosul lor joc pe scenă.

Invitățile speciale și programul acestei serate teatrale, care va avea loc Duminică seara, le vom expedia și separat.

Invitațiunii nu-i este ertat să scape acest atât de bun prilej.

Cu stimă:
Aranjatorii.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Calendar pe anul dela Hristos 1907. Este calendarul diecezan, ce anual apare în tipografia diecezană din loc pe lângă modestul preț de 40 fil. Este foarte bogat atât în partea calendaristică, cât și în cea literară. Economul va găsi sfaturi folositoare pentru lucrul de câmp, îndrumări care să-și întocmească treburile în fiecare de peste an. E vorba în calendar despre casa domnitoare și despre domniitorii celorlalte țări europene. Consamnarea târgurilor. Taxele postale și telegrafice. Șematismul metropoliei orientale române din Ungaria și Transilvania. Partea literară cuprinde bucăți alese din diferiți scriitori români: G. Coșbuc, Octavian Goga, Agârbiceanu, Maria Cioban, V. Alecsandri. Articuli de I. Țișorean, Diaconul.

Un limpede studiu de G. Tulbure. Poezii populare de Vasile Sala. O enarare bună a lui Iosif Stanca. Insoțiri economice de dr. P. Cioban. A. Bogdan: Anecdote și diverse. Bucăți hazlii de Cucu (Nicolae Ștef) etc.

Cetitorul, căruia nu i-se dă modrul să poată câștiga bani și pentru vre-un ziar, va câștiga în acest câlinder un bun povătuitor și o folositoare, pe lângă cel mai ieftin preț posibil.

De cel desfac primesc pe lângă rabatul de și un calendar de părete.

Prețuri de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 30 August.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100--clgr.)	7.20 - 7.21
Secară pe Octomvrie	6.12 - 6.13
Orz pe Octomvrie	6.68 - 6.69
Cucuruz pe Iulie	6.63 - 6.64
Cucuruz pe 1907	5.13 - 5.14
Grâu pe Aprilie 1907	7.47 - 7.48

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7.17 - 7.18
Grâu pe Aprilie 1907	7.45 - 7.46
Secară pe Octomvrie	6.10 - 6.11
Orz pe Octomvrie	6.48 - 6.49
Cucuruz pe Iulie	6.64 - 6.65
Cucuruz pe 1907	5.13 - 5.14

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate 400 kgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 kgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 200—260 kgr. greutate 125—127 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Posta Administrației.

P. Ardelean, Varșand. Am primit 10 cor. ca abonament până la 1 Octombrie 1906.

George Butariu, Drauț. Am primit 4 cor. ca abonament pe anul întreg 1906.

Avram Giurgiu, Hodiș. Am primit 10 cor. ca abonament până la 1 Octombrie 1906.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

Edict de vânzare.

Se aduce la cunoștința on. public, că o parte a pădurei foștilor coloni din Streza-Cârțișoara, comitatul Făgărașului în estindere de 181.3 jug. cat., — care teritor cu concesiunea Inaltului Ministru de agricultură nr. 10563—I—4 din 1900 este destinat spre pășunat, în urma rării, — lemnele de fag folosibile spre foc, se vor da în licitațiune publică în 23 Septembrie 1906 st. n, la orele 11 a. m. în cancelaria comunală din Streza-Cârțișoara.

Licitarea va fi cu grai viu și pe lângă oferte în scris.

Ofertele alcătuite după formă, se primesc până la începerea licitațiunii, fiind scrise pe o coală de hârtie întreagă, provăzute cu timbru de 1 cor., iar suma plus oferată să fie scrisă atât cu cifre cât și cu litere marcante, provăzute fiind cu clausulă, că licitantul cunoaște bine condițiunile de licitare și că se supune într-o toate lor.

Oferte după începerea licitațiunii nu se vor primi la nici un cas.

Ofertele au să conțină, ca vadium suma mai jos statorită, în bani gata sau în hârtii de valoare.

Lemnele puse spre vânzare sunt prețuite în 5928 m³.

Prețul strigării este de 11856 cor. sub care preț lemnele nu se vor vinde la nici un caz.

Licitanții au să depună 10% dela prețul strigării — sau 1185 cor. 60 fil., vadium la mâna președintelui composesoratului.

Condițiunile de licitare, de preț și de contract se pot vedeà din partea doritorilor de a licita 1) în cancelaria comunală din Streza-Cârțișoara, 2) în cancelaria oficiului pretorial din Arpașul-inferior, și 3) în cancelaria oficiului silvanal al cercului Arpașul-inferior în Făgăraș, între orele oficioase.

Streza-Cârțișoara, în 28 Aug. 1906.

Trandafir Dragomir, Ilie Jurca,
președint. foștilor coloni din notar al foștilor coloni din
Streza-Cârțișoara. Streza-Cârțișoara.

A V I S.

Conducerea prăvăliei mele de ghet, pălării și tot felul de albituri, anume: cămăși, gulere, mangete, cravate, umbrele, batiste de buzunar, mănuși, ciorapi, flanele Jäger etc. etc. cu ziua de azi am predat-o spre conducere

dlui **Petru Moșescu,**

care timp îndelungat a mai funcționat în prăvălia mea.

Cu toată stima:

Buchsbaum et Co

Arad, strada Atzél Péter nr. 3.

În cancelaria subscrișului se primește — pe lângă toată întreținerea și salariu de 20 până 25 cor. lunar — un scriitor, care e vărsat în afacerile notariale.

Postul se poate ocupa la moment.

Ludoșul-mare, la 22 August 1906.

u. p. Kis-Apold (Szeben-megy)

Ioan Cosma,
notar comunal.

S'a fondat la anul 1874.

H A I N E

pentru bărbați, juni și copii

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, paltoane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții -- -- și mai ieftine prețuri la -- --

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

Arad, Edificiul teatrului.

Filiala în Piața libertății Nro. 1.

Toate vestmintele gata, la dorință se întocmesc conform corpului, fără alta renumerație.

În fiecare săptămână

MARFĂ NOAUĂ!

Telefon Nro. 534.

Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beatură spirtoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beatură spirtoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Numai până la 1 Octomvrie!

ARAD, piața Boczko

în o hală de proiecțiune, construită anume spre acest scop și provăzută cu cel mai mare comfort posibil. — Cea mai însemnată întreprindere de acest gen, prin un locomobil-dinamo propriu cu vapor, iluminată electric grandios:

Electro-Bioscopul lui Lifka
(Cinematograf perfecționat)

TEATRU

pentru fotografiile vii în cea mai mare perfecțiune. Dispus cu „Premiul cel mare“ la expoziția universală din Paris 1900 și Saint-Louis 1904. — Prezentat pretutindenea cu cel mai mare succes.

Tot a doua zi program de tot nou. Schimbări de program rezervate.

Reprezentanțiile zilnic la 7, 8 și 9 ore seara; în Dumineci și sărbători la 4, 5, 6, 7, 8, 9 și 10 ore seara.

PREȚUL LOCURILOR:

Locul I. 80 fil., locul II. 60 fil., locul III. 30 fil. Copiii sub 10 ani plătesc jumătate din preț. Copii și soldații dela sergent în jos la locul III. 20 fil.

Programe gratis.

Cu distinsă stimă

ERNESTINA LIFKA,
proprietară.

Expositură în Toracul-mic.

Filiată în Buziaș.

„TIMIȘIANA“

instituit de credit și economiei
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4 $\frac{1}{2}$ %, după depuneri peste 20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% interese neto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

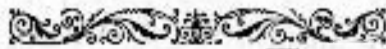
Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

Ioan Cotîrlă și fiul

atelier de sculptură, tâmplărie și strugărie
Oravița-Română.

Aranjament complet pentru
efectuarea de icono-
stase (tâmpile), tronuri,
jețuri, strane, chivo-
turi, răpizi

și ori-ce alte lucrări de lem-
nărie în bisericile noastre de
rit oriental.

**Schițare și efectuare
de planuri după co-
mande, mobile** și tot
felul de

instrumente de școală,
bănci, table, catedre, ma-
șini de socotit etc.

Prețuri moderate. — Garanță desăvârșită.

La cerere atestate despre rezultate de până acum.

In Conservatorul de muzică din Arad

ajutorat de orașul Arad,

CA ÎN ȘCOALĂ PREGĂTITOARE PENTRU ACADEMIA
DE MUZICĂ GENERALĂ UNGUREASCĂ REGEASCĂ

(Arad, piața Szabadság nr. 21)

înscriserile se vor ținea începând cu 1 Septembrie

în toată ziua { dimineața de la orele 9—12 și
după amiază » » 4—6.

Corpul didactic:

Bayer - Bettelheim Ida
(conducătoare), pian și teo-
ria muzicii.

Kiss Janka, cimbală.

Klein Sándorné, pian.

Müttermüller József (di-
rector) gordon, pian și mu-
sică.

**Müttermüllerné Lengyel
Erzsi**, pian și teoria muzicii.
Sperber Frigyes (director)
muzică, bas și școală de
instrumente muzicale,
Unger Mor, (director) mu-
zică, pian și școală de in-
strumente muzicale.
Weihart Aurora, cânt. privat.

Didactru pe lună: în clasele inferioare 10 cor., instrument
de suflat 6 cor. Se plătește înainte.

Taxa de înscriere 6 cor.

Direcțiunea.

Asigurări contra focului: case,
ducate, mobilă, vestimentație, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE A-
SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primește oferte pentru asigurări din comitatele:
Arad, Bichș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș
și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai
favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente,
zestre pentru fete, capital de întreprindere pentru feciori,
pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din
urmă de la 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua
morții întimplite;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile,
mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine,
requisițe ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, ouă, ovăz,
viță (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel,
nătrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la
agenturile noastre locale și cercuțele mai în fie-
care comună și direct prin

Agentura
principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul
grâu, secara, ovăzul și toată economia.

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul
morții, spese de înmormântare!